

כמין כי יוני**תלמוד בבלי מסכת הוריות דף יב עמוד א**

ת"ר: כיצד מושחין את המלכים? כמין נזר, ואת הכהנים? כמין כי. מאי כמין כי? אמר רב מנשיא בר גדא: כמין כף יוני. תני חדא: בתחלה מוצקין שמן על ראשו, ואח"כ נותנין לו שמן בין ריסי עיניו, ותניא אחרית: בתחלה נותנין לו שמן בין ריסי עיניו, ואח"כ מוצקים לו שמן על ראשו! תנאי היא, איכא דאמרי: משיחה עדיפא, ואיכא דאמרי: יציקה עדיפא. מ"ט דמאן דאמר יציקה עדיפא? דכתיב: ויצוק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אותו לקדשו. ומאן דאמר משיחה עדיפא, מ"ט? קסבר: שכן אתה מוצא אצל כלי שרת. והכתיב ויצוק, ובסוף וימשח! הכי קאמר: מאי טעם ויצוק? משום דוימשח.

רש"י מסכת הוריות דף יב עמוד א

כמין כף יוני - שמתחיל למשוח באצבעו בין ריסי עיניו ומושך אצבעו על הראש והולך עד שמגיע לעורף ככף יוני כזה: **ח**

בית הבחירה למאירי מסכת הוריות דף יב עמוד א

כשמושחין את המלכים מושחין אותם כמין נזר והוא שמקיפין את ראשו באצבע הטבול בשמן הקף כגון זה /במקור יש שרטוט/ וכהנים גדולים מושחין אותם כמין כי יוני והוא כ שפתחה כנגד הפנים ושלושה צדי הראש משוחים שני צדדים שבצד המצח וצד שאחורי הפנים כגון זו /במקור יש שרטוט/ ואף משוח מלחמה היו מושחין אותו בשמן המשחה ככהן גדול:

מרומי שדה מסכת הוריות דף יב עמוד א

מאי כמין כי אמר רב מנשיא בר גדא כמין כף יוני. היינו רגל אחד ארוכה מחבירתה כזה **ח** ומשו"ה לא נמצא ציור באותיות אשורית:

משנה מסכת מנחות פרק ו

[ג] כל המנחות הנעשות בכלי טעונות שלש מתנות שמן יציקה ובלילה ומתן שמן בכלי קודם לעשייתן והחלות בוללן דברי רבי וחכמים אומרים סלת החלות טעונות בלילה הרקיקים משוחים כיצד מושחין כמין כי ושאר השמן נאכל לכהנים:

רמב"ם על משנה מסכת מנחות פרק ו משנה ג

...ואם היו רקיקין הרי זו מושח כל רקיק מהן בשמן זית כצורת הכף היוני והוא כך /במקור יש שרטוט/ (C או X)*

ר' עובדיה מברטנורא מסכת מנחות פרק ו משנה ג

כיצד מושחין כמין כי - יונית, שהיא כמין ט שלנו, כהפרשת גודל [של שמאל] מן האצבע [כזה] /במקור יש שרטוט/:

תוספות יום טוב מסכת מנחות פרק ו משנה ג

כמין כי - לשון הר"ב יונית. לשון רש"י שבלשונינו קורין לכף שלהן כי ע"כ. ומ"ש הר"ב כמין ט' שלנו [והתוספות כתבו כמין כי צייר בקונטרס כמין ט' ובפירוש חומש פירש גימ"ל וי"מ כמין נון' או כמין כ' ובערוך פירש דתניא בכריתות [דף ה'] המלכים מושחין כמין נזר והכהנים כמין כ"י יונית פירש יצק שמן [על ראש אהרן] ויורד אילך ואילך כמין ב' מרגליות וזה צורתו ע"כ. ואני ראיתי שתי האלפא ביתא של יונית המרובע ושם אין גם אחד כמין ט' אך בקטנה האות העשרים כזה ט']. ועיין עוד מזה במשנה ז' פ"ך דכלים:

תלמוד בבלי מסכת מנחות דף עה עמוד א

כיצד מושחין? כמין כי, והשאר נאכל וכו'. מאי כמין כי? אמר רב כהנא: כמין כי יוני.

רש"י מסכת מנחות דף עד עמוד ב

כמין כי - יוני שבלשונינו קורין לכ"ף שלהן כי שהיה נוטל מן השמן באצבעו כמין כי יוני.

רש"י כת"י מסכת מנחות דף עד עמוד ב

כי - אות יונית ועשויה כמין טית כהפרשת גודל מאצבע:

רבינו גרשום מסכת מנחות דף עד עמוד ב

כמין כ' יוני - כאות כי יוני אות היא כעין זה ט

רש"י שמות פרק כט

משחים בשמן - אחר אפייתן מושחין כמין כי יונית, שהיא עשויה כנו"ן שלנו:

תוספות מסכת מנחות דף עה עמוד א

כמין כי - צייר בקונטרס כמין טי"ת ובפירושי חומש פי' גימל ויש מפרשים כמין נון או כמין כ' ובערוך פירש דתניא בכריתות (דף ה:) המלכים מושחין כמין נזר והכהנים כמין כי יונית פירוש יצק שמן על ראש [אהרן] ויורד אילך ואילך כמין שני מרגליות וזהו צורתו.

ערוך ערך כי

(מנחות עד) כיצד מושחן? כמין כי (כלים פ"א) מחצלת שעשה לה קנים לאורכה טהורה וחכ"א עד שיעשה כמין כי (כריתות ה ובב"ר) כיצד מושחין את המלכים כמין נזר, והכהנים כמין כי. מאי כמין כי. אמר רב מנשיא בר גדא: כמין כי יוני'. פי' יצק שמן על ראש אהרן וירד אילך ואילך כמין שתי טיפי מרגליות על זקנו וזהו צורתו C (כת"י II). (א"ב אות יונת שנים ועשרים בסדר האותיות וצורתה שני קוים באלכסון בוקעים אחד לאחד בתוך) – מוסף הערוך

תלמוד בבלי מסכת כריתות דף ה עמוד ב

ת"ר: מושחין את המלכים כמין נזר, ואת הכהנים כמין כי. אמר רב מנשיא: כמין כי יוני.

רש"י מסכת כריתות דף ה עמוד ב

כמין כי - אות יונית ועשוי כזה X (בכת"י Ω) דמציק שמן על ראשו ואח"כ בין ריסי עיניו ומצרפן באצבעו דרך הפדחת.

רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק א**הלכה ט**

כיצד מושחין את הכהן, צק את השמן על ראשו וסך ממנו על גבי עיניו כמין כי יונית כזה* (C או X) שנאמר ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אותו לקדשו, ומלכי בית דוד מושחין אותן כמין נזר על ראשו, ולא ימשח במקומות אחרות ולא ירבה בשמן.

*שינויי נוסחאות ברמב"ם פרנקל: כזה C כ"ה בכת"י ובדפו"י ובספרים המוגהים ובפיה"מ בכת"י המיוחס לרבנו (מנחות פ"ו מ"ג). וכך כתבו עוד מרבתינו הראשונים. בד' אמשטרדם וברוב הדפוסים שלאחריו שינו לצורת X על פי הערת מוסף הערוך. וע' בארוכה בילקוט שנו"ס.

משנה מסכת כלים פרק כ משנה ז

[ח] מחצלת שעשה לה קנים לארכה טהורה וחכ"א עד שיעשה כמין כי עשאו לרחבה ואין בין קנה לחבירו ארבעה טפחים טהור נחלקה לרחבה ר' יהודה מטהר וכן המתיר ראשי המעדנין טהורה נחלקה לארכה ונשתיירו בה שלשה מעדנים של ששה טפחים טמאה מחצלת מאימתי מקבלת טומאה משתקנב והיא גמר מלאכתה:

ר"ש מסכת כלים פרק כ משנה ז

כמין כי - פי' גאון וכן ערוך כ"ף יונית וזה צורתו:

ר' עובדיה מברטנורא מסכת כלים פרק כ משנה ז

כמין כי - יונית. שהיא כמין כ' הפוכה שלנו.

תוספות יום טוב מסכת כלים פרק כ משנה ז

כמין כי - פי' הר"ב כי יונית כמין כ"ף הפוכה ולכאורה נראה שצ"ל כפופה וכלומר לאפוקי כ"ף פשוטה [שהרי] במנחות פ"ו מ"ג כתב הר"ב כמין כי יונית שהיא כמין ט שלנו כהפרש גודל מן האצבע [אבל ראיתי שתי אלפא ביתא של היוונים האחת גדולה ומרובעת. והאחת קטנה והאות העשרים שבקטנה היא קרובה בצורתה לטי"ת שלנו שצורתה של האות ההיא כזה ט אך בהגדולה האות השש עשרה היא כזה ח ולפי זה אין להגיה בלשון הר"ב אך שתי תשובות בדבר הא' למה לו לומר כמין כ"ף הפוכה הל"ל כמין חי"ת. הב' דהשתא דבריו דהכא ודמנחות סתרי אהדדי שזו דלעיל יש לה כמו שולים מתחת ואין לה גג וזו דהכא יש לה גג ואין לה שולים ומיהו בתשובה הראשונה יכולני לומר שבימי הר"ב לא היו נוהגין לכתוב הח' אלא כזה וכן עדיין סופרי זמנינו כשכותבין בכתב שקוראין כתיבה תמה עושין החי"ת בזו הצורה דוקא]:

רש"י מסכת פסחים דף ח עמוד ב

גאם - היא גימ"ל יונית, ועשויה כמין כף שלנו פתוחה

רש"י מסכת עירובין דף נה עמוד א

או כמין גאם - גימל יוני, עשוי כמין כף כפופה שלנו.

רש"י מסכת בבא מציעא דף כח עמוד א

גמיו - גאם יונית, עשויה כמין ר' שלנו

רש"י מסכת זבחים דף נג עמוד ב

כמין גמא - זורק נגד הפינה מן הכלי והדם מתפשט לשתי רוחות הפינה והרי הוא כמין גאם אות יונית עשויה ככף פשוטה.

	Letter	Corresponding Phoenician letter	Name				Transliteration ¹		Pronunciation		Numeric value
			English	Ancient Greek	Medieval Greek (polytonic)	Modern Greek (info)	Ancient Greek	Modern Greek	Classical Ancient Greek	Modern Greek	
1	Α α	𐤀 Aleph	Alpha	ἄλφα		άλφα	a		[a] [a:]	[a]	1
2	Β β	𐤁 Beth	Beta	βῆτα		βήτα	b	v	[b]	[v]	2
3	Γ γ	𐤂 Gimel	Gamma	γάμμα		γάμ(μ)α	g	gh, g, y	[g]	[ɣ], [j]	3
4	Δ δ	𐤃 Daleth	Delta	δέλτα		δέλτα	d	d, dh	[d]	[ð]	4
5	Ε ε	𐤄 He	Epsilon	εῖ	ἒ ψιλόν	έψιλον	e		[e]		5
6	Ζ ζ	𐤅 Zayin	Zeta	ζῆτα		ζήτα	z		[zd, dz, z:] (?)	[z]	7
7	Η η	𐤆 Heth	Eta	ῆτα		ήτα	e, ē	i	[ɛ:]	[i]	8
8	Θ θ	𐤇 Teth	Theta	θῆτα		θήτα	th		[tʰ]	[θ]	9
9	Ι ι	𐤈 Yodh	Iota	ιώτα		(γ)ιώτα	i		[i] [i:]	[i], [j]	10
10	Κ κ	𐤉 Kaph	Kappa	κάππα		κάπ(π)α	k		[k]	[k], [c]	20
11	Λ λ	𐤊 Lamedh	Lambda	λάβδα	λάμβδα	λάμ(β)δα	l		[l]		30
12	Μ μ	𐤋 Mem	Mu	μῦ		μι/μυ	m		[m]		40
13	Ν ν	𐤌 Nun	Nu	νῦ		νι/νυ	n		[n]		50
14	Ξ ξ	𐤍 Samekh	Xi	ξεῖ	ξῖ	ξι	x	x, ks	[ks]		60
15	Ο ο	𐤎 'Ayin	Omicron	οῦ	ὀ μικρόν	όμικρον	o		[o]		70
16	Π π	𐤏 Pe	Pi	πεῖ	πί	πι	p		[p]		80
17	Ρ ρ	𐤐 Resh	Rho	ῥῶ		ρω	r, rh	r	[r], [r]	[r]	100
18	Σ σ ς	𐤑 Sin	Sigma	σῖγμα		σίγμα	s		[s]		200
19	Τ τ	𐤒 Taw	Tau	ταῦ		ταυ	t		[t]		300
20	Υ υ	𐤓 Waw	Upsilon	ῦ	ῦ ψιλόν	ύψιλον	u, y	y, v, f	[u(:)], [y(:)]	[i]	400
21	Φ φ	origin disputed (see text)	Phi	φεῖ	φῖ	φι	ph	f	[pʰ]	[f]	500
22	Χ χ		Chi	χεῖ	χῖ	χι	ch	ch, kh	[kʰ]	[x], [ç]	600
23	Ψ ψ		Psi	ψεῖ	ψῖ	ψι	ps		[ps]		700
24	Ω ω	𐤔 'Ayin	Omega	ῶ	ῶ μέγα	ωμέγα	o, ὀ	o	[ɔ:]	[o]	800

Source: Wikipedia